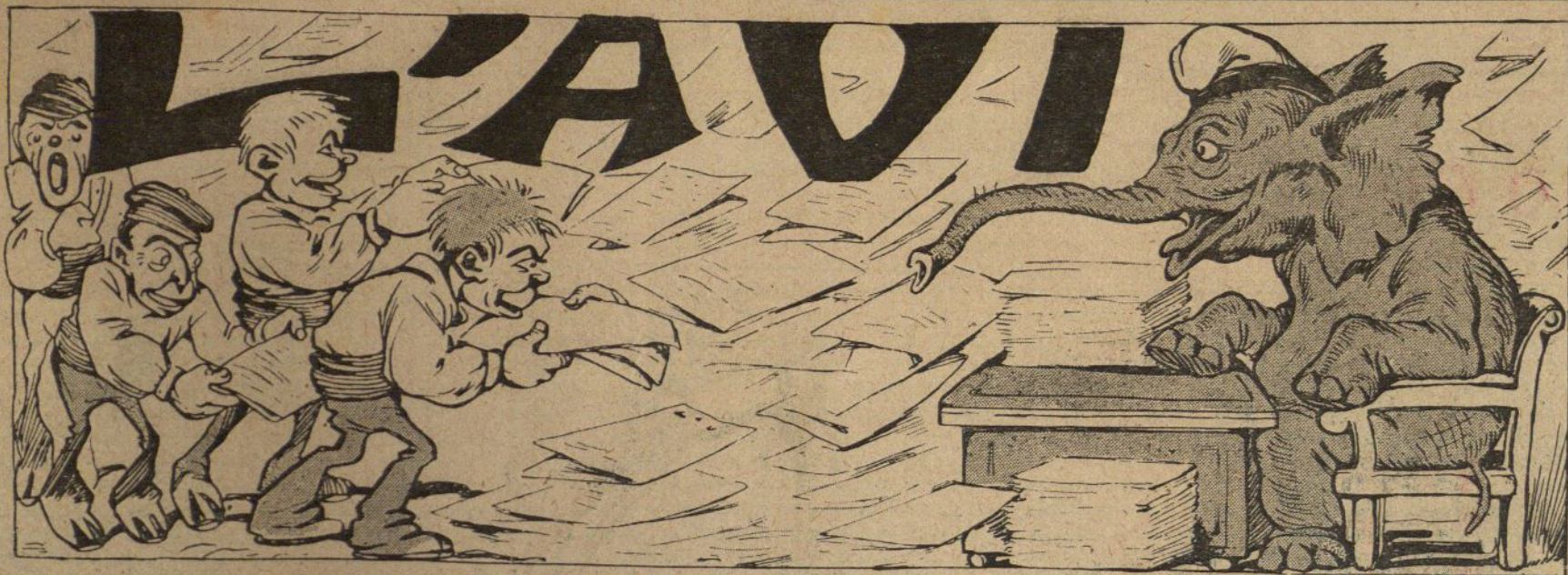

10 Cts.

Setmanari Satíric.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
S. RAMÓN, 6—Litografía

Repartirà trompadas cada setmana.

Cts. 10

La nostra denuncia

Estém assombrats, aturats, confosos; en una paraula; ens hem quedat de pedra, de pedra... litográfica.

¿No 's pot, per medi de la caricatura, censurar l'obra d'un ministre de la corona? ¿Desde quan?..

Ja 's comprendrà que si això fos cert (que no ho es) es faria absolutament impossible la publicació de cap diari. El que no *injuriés* a un ministre de la corona per medi d'una lámina o d'un grabat, ho faria al publicar un article comentant qualsevol disposició del Govern.

Hem dit qu'aquesta flamant teoria es inadmissible y aném á probarho.

El Tribunal Suprem ha dictat repetidas sentencias en las que se senta la jurisprudencia de que «No se comprenden en este artículo (El 269 del Códich Penal, que fa referencia á las injurias) LAS CENSURAS Y ATAQUES Á LOS MINISTROS Y DEMÁS ENTIDADES POLÍTICAS ADMINISTRATIVAS, SIN MÁS OBJETIVO QUE LA DEMOSTRACIÓN DE SU INCAPACIDAD Ó DESACIERTO EN LA GESTIÓN DE LOS NEGOCIOS PÚBLICOS» (Sentencia del Tribunal Suprem de 11 de Maig de 1885.)

Es tan sols discutible que en la nostra lámina del número passat no 'ns propossàvem més que censurar y atacar á un ministre de la corona pe 'l seu desacert en la qüestió dels tractats de Comerç!..

«ERGO,» NO L' INJURIAREM. Ho ha dit més de deu vegades el Tribunal Suprem.

Y dit això no 'ns queda més que protestar de la sistemática persecució de que som víctimas y del modo y forma de que 's porta á cap aytal persecució.

¿Es que no 's pot anar á la nostra redacció en altres hores que á las dugas del dematí?..

¿Es que no se sap que 'l director de L' AVI. está empresonat y que per lo tant está impossibilitat d' eludir la responsabilitat judicial!

¿Te quelcom que veure ab la direcció de L' AVI, el germà de nostre estimat Director, en Antoni Campmany pera que la policia el cerqués ab molt més empenyo que si 's tractés d'un vulgar criminal?..

¿Quinas campanyas fa L' AVI que no hagin fet avans y després que éll altres periódichs, perque las nostras denuncias vagin seguidas de persecucions á raja tabla, com si 'l mon s' anés á ensorrar cada dimecres y no pogués quedar la justicia satisfeta fins á tenir en els calabossos del Palau de Justicia á n' algú dels nostres?..

¿S' ens persegueix? Es que s' ens tem. Ja coneixém l' aforisme. Y no 'ns sab greu que se 'ns dongui fama d' *enfants terribles*. Sobre tot si quan venen días de proba pera Catalunya en els que sigui necessari fer majors sacrificis que sufrir denuncias, persecucions y empresonaments, sabém mantenirnos á l' alsada d' aquesta fama.

SOLOS DE TROMPA

Nosaltres no tenim el gust de coneixer particularment al senyor Unamuno, no l' hem pogut *interviewar*, no 'ns ha sigut possible assistir á cap de las conferencias qu' ha donat durant sa estada á Barcelona, ni tant sols hem vist un retrato seu, modestia apart, malgrat tot això, aném á donar en molt pocas paraulas y sense fernes pesats, el judici critich mes exacte que de la seva personalitat s' ha fet fins al actual moment històric.

L' Unamuno no existeix.

Succeeix ab éll, lo qu' éll diu que passa ab la literatura catalana, ab una insignificant diferencia. Qu' aixis com l' Unamuno sosté la no existencia de la literatura catalana sense probarho, nosaltres afirmém la no existencia de l' Unamuno y ho probém seguidament.

Dihuen els incondicionals admiradors d' aquesta fantástica visió producte de l' exaltat cervell d' algún neuròtic, anomenada *el sabio Unamuno*, que 's tracta d' un senyor de talent privilegiat, pensador eminentí-

ssim y assombrós. Donchs bé; si nosaltres demostrém qu' aquest *sabio Unamuno* no pensa, quedarà desfeta en un dos per tres la causística afirmació de la seva existencia y maravellosament arrodonit el nostre judici critich.

Ens sembla qu' això es parlar clar y tot lo demás son vuyts y nous lirichs.

Ens caldrá solsament reproduhir un sol paragraph del discurs pronunciat per l' Unamuno en el teatro de Novetats y comentarlo pera portar á terme aquella demostració.

No pot ser més senzill:

«Quan una familia va mal gobernada—digué—el germà gran, lluny d' abandonar la casa pairal, s' imposa y diu...»

No sabém lo que diu el germà gran perque l' Unamuno no ho va dir ó *La Publicidad* no ho va entendre, pero las paraulas del germà son lo de menys, n' hi ha prou ab l' afirmació copiada pera nostre comentari.

Aquest paragraph no es *pensat*, es una solemne vulgaritat, afirmació absolutament falsa, impropia d' un pensador que crida *visca la veritat* per postres.

Y no sens surti al pas volguent restar importància al transcrit paragraph, dihent per exemple, que es solsament un esquitx retòric, perque deixant de banda que la retòrica no ha estat may renyida ab la filosofia, aquella afirmació es la síntesis del discurs de l' Unamuno, la pedra angular de la seva conferencia.

¿Qui li ha dit al senyor Unamuno qu' un germà gran pot imposarse als seus pares quan governan la casa malament?..

Això deu succehir á Salamanca! A tot Espanya, á tot Europa y fins á tot el sistema planetari, si se 'ns apura, en una casa mal gobernada, el germà gran, es busca dona y s' en va ó s' en va sense buscar dona, que pe 'l cas es el mateix. ¿Y sab el senyor Unamuno perque s' en va?.. Oh! ens sab molt greu tenir de fer de *mestres* d' un deixeble d' aquesta talla, pero la vida te cosas molt amargas y no hi ha més remey. Donchs s' en va, Sr. Unamuno, perque si no s' en va y vol imposarse, *el trenen*.

De quina pasta, ilustre filolech, son fets aquets pares salamanquins qu' es deixan imposar pe 'ls fills? ¿Quin dret reconeix el Códich Civil, que regeix á Salamanca, als fills sobre 'ls seus pares, per malament que governin?..

Fa falta dir una paraula més! Creyém que no, l' Unamuno no pensa; no pensant, no pot esser pensador; no existeix donchs el *sabio señor Unamuno*.

Y no 'ns diguin els *unamunistas* qu' una fló no fa istiu que per' aquest cas ja tenim preparat el *para muestra basta un botón*.

Pero es que m' exigeixen un altre botó. Ah, si; ab molt gust. ¿Es *pensada* la afirmació de l' Unamuno de que la literatura catalana no existeix! Cal res més que citar l' obra literaria d' en Verdaguier, de la Victor Catalá y tot el teatro catalá modern y fins el de 'n *Pitarra* ab relació al seu temps, pera deixar en ridícul semblant *bontade*.

Si tinguessim temps, humor y espay la botonadura fora complerta, oh, ilusions unamunistas. Pero no fa falta.

Quedém, donchs, en que el *sabio señor Unamuno* no existeix.

Y en que l' Unamuno á secas, no es el *último carpintero de Nubiana* com digué en Diego Ruiz, sino el primer manyá d' Espanya.

FIDIAS.

Presó Model 20 d' Octubre de 1906.

I....!

¿Que succeeix á Catalunya, que passa d' un temps ensá, que tots sembla tinguém febre y no parém ni un instant?.. Quan dos catalans se troban parlan com esperitats; els uns tractan á tota hora d' arancels y de tractats, de la ruina que s' apropa y de la crisis del treball.

Els altres, de que 'ls governs cada dia ens fan mes mal, y de que una lley funesta, que no cal anomenar, s' ha de derogar ben prompte y empenyen als diputats perque quan s' obrin las Cortes no descansin ni un instant.

Els uns publican diaris, altres fundan societats; se fan mitings cada dia ahont no 's para d' enrahonar; s' obran suscripcions per tot; s' adquireixen flors en gran pera fer ofrena als martirs que moriren defensant las libertats de la terra, al any mil setcents y tants. Si algún salvatjo las crema se n' hi tornan á posar. Hi han Congressos, hi han reunions y hi han juntas á tot drap. Els mes valents quan escriuhen parlan de lluytas sagnants; hi ha qui dedica coronas á n' els heroes de demá; las donas portan obsequis als qu' están empresonats, y n' hi han que fundan diaris y escriuhen com homes grans. Las mares als fills animan, las germanas als germans, las esposas als marits y las novias als ayments.

¿Que succeeix á Catalunya que passa d' un temps ensá que tots sembla tinguém febre y no parém ni un instant!

Es aquesta la pregunta que 's fan nostros governants y qu' ells johl cegos eterns, no saben com contestars.

ANTONET

PLANYS D' UN GUETO

(Monolech de rigurosa actualitat)

Personatge: L' AVI

Lloch de l' acció: Una celda de la Presó Model

Al alsarse el teló L' AVI está sentat en un silló com els que tenen els presos de preferencia, (si volen sapigué com son, vagintlos á veurer) el cap acostat sobre el cos la trompa caiguda, els ulls tristos y un posat com el d' en Romanones quan va rebre la primera pastoral del bisbe de Tuy.

L' AVI. Ay, senyor, ¡Qui m' ho tenia de dir á mí, quan corria per aquells boscos de la India, *libre, feliz é independiente*, ben menjat, ben begut, sense altres mals de caps qu' els de fugir dels cassadors quan els hi passava per la clepsa venir á amohinar-nos, cosa facilísima perque jo gambava mes qu' un cavall de carreras y 'l de vigilar á la Tuyetas (Aquesta Tuyetas es l' elefanta mes mona de tota l' India inglesa) pera que no fes cas dels altres socios que també la voltavan, qué m' veuria cap á las mevas vellesas, processat per injurias á que sé jo quanta gent y empresonat á dintre una celda esquifida ahont no puch ni alsar la trompa perque desseguida toco al sostre, ni espantar á las moscas perque tot seguit topo ab las parets!.. ¡Ay! Tuyetas si ho sabías! ¡Tant qu' ens estimavam!...

Pausa. Plora una mica y ompla una galleña de llágrimas.

Aném á dir, per això, que quan era al Parch, avans de tenir aquesta mala pensada de ficarme á periódista, no la passava gaire millor qu' are. Tot es estar entre reixas. De totas maneras, els diumenges, bona diferencia hi havia. Aném á dir que á n' ayuntamé m' venen á veurer molts senyors y senyores y alguna

de
l' Institut Français
de
Barcelone

10 Cts.

L' A V I

10 Cts.

L' A V I, moments avans d' empescarse la lámina.

senyoretas, que com á macas son macas de debó (Perdonam Tuyetas que m'alegran el cor y la vista), pero allí, al Parch sembla que la gent me donava mes alegrí; no se si era perque estava al aire libre ó per las dotzenas de llonguets que podí cruspirme. ¡Deu meu y quins tips m'en feya! Semblava un ministre d'Hisenda y espanyol, que may están tips de quartos. Jo may tenia prous llonguets. Y qu' allí podí alsar la trompa ab tota comoditat donant gust als badochs de tots els estaments que venian á véurem. Sí, sí; are qu'ho recordo be, tinch de confessar que bona diferencia hi ha d'alló ab aixó.

Torna á somicar y torna á omplir una altre galleda de illgrimas.

Y ben mirat perqué estich aquí, veyám? Per haver publicat un' auka que fins la quitxalla va trobar ignoscenta y per haver dit qu' en Navarorreverter no sab lo qu' es pesca en la qüestió dels tractats. ¡Màle! das siguin las aucas y els tractats y fins qu' ls ha inventat!.. Y que m'perdonin els noys que tanta afició tenen als redolins; afició que ja ls dich jo qu' els hi pasará si avuy per demá cauhen en la tentació de dirigir un periodich catalanista y de publicarni uns quants...

Pero ¿hi há llibertat d' impremta ó no n'hi há? Ecco il problema. Si no's poden publicar aucas, si no's poden mapar als ministres de la corona, si no's poden dibuixar ni melóns ni sindrias, si tot y tothom es intangible, com redimoni omplirém els diaris els periodistas?.....

Pausa llarga. Es grata el front y remena la cua y las orellas.

Ja m'ho deyan els micos que son gent de molta mes experiencia qu'els governants espanyols y en Darder: *Miri no's en vagi. Miri qu' are dirigir per periodichs catalanistas es com tirarse de cap á mar. Miri que vosté ja té capla edat y un disgust pot portarlo al canyet. No's emboliquis Gutierrez; mira que t'farán malbé!* Aixó m'ho deya el municipal de punt. ¡Ay senyor! Jo m'els hagués cregut!.....

Alta pausa. Torna á gratar el front y torna á remenar la cua y las orellas.

Nada, nada. Ja tinch la meua determinació presa. M'en torno cap al Parch á afartarme de llonguets! ¿Que vol dir al Parch? Es massa á la vora! Ara ja m'han pres el número y cada dos per tres s'en empestarian alguna pera durme cap aquí. Quan surti, empenchí carrera y no paro fins á la India inglesa.

Allí he han cassadors pero no hi han lleys de jurisdicció ni d'altre mena. Y sobre tot, hi deu haver la Tuyetas que m'espera ab els brassos oberts.

¡Tuyetas! Teu y de ningú més! Esperam que ja baixo!

—Teló-rápit

R. C.

Cambis de nom

Ens han pregat alguns amables llegidors que, si haviam pogut completar la llista dels cambis de nom que sufriran alguns carrers y plassas de Barcelona quan puji al poder D. Alejandro, després d'haver triuñat la revolució qu'ell ha de fer (que n'hi ha per rato) que la duguem á la publicitat, perque la publicada en el darrer número, els hi agrada molt.

Si, senyors, estemadíssims llegidors. Hem pogut completar la llista y es apresurém á complaurels.

Del carrer de las Moscas, s'en dirá *calle de los Concejales lerrouxistas*.

De la plassa de Catalunya, *plaza de nueva Cuba*.

Del carrer de las Cabras, *calle de Lorenzo Ardid*.

Del carrer de Capellans, *calle de Romanones*.

Del plá del Os, *plaza de Alejandro Lerroux*.

Del carrer dels Comtes de Barcelona, *calle de los Emperadores del Paralelo*.

Del carrer de la Ciutat, *calle de la Kábila*.

De la plassa de la Constitució, *plaza del despotismo*.

Del carrer de la Barra de Ferro, *calle de la Barra de Lerroux*.

Del Passeig de Gracia, *Paseo de la Desgracia*.

De la plassa de las Ollas, *Plaza de los Antisolidarios*.

Del carrer de 'n Trenta, *calle de los partidarios de D. Alejandro*.

Del carrer del Cardenal Casañas, *calle del Terrible enano*.

De la Rambla de las Flors, *Rambla de las Espinas*.

De la plassa de la Revolució, *Plaza de los Cuarenta mil duros*.

Del Passeig de Sant Joan, *Paseo de la Amargura*.

RÀPIDA

L' aplech de la protesta

No fou il·lusió del esperit, sino sensació real del meu oïdo: Desde la meua celda, sentia jo el diumenge passat els sorollosos aplaudiments ab que un poble entusiasmats festejava la paraula dels ardis defensors de la Solidaritat Catalana. Y esperonada la meua imaginació per aytal sensació, fácil li fou al meu esperit abandonar las quatre parets qu'empresonan el meu cos y, pasant per entre reixas, portarme entre els concurrents al Aplech de la Protesta.

Si jo vaig assistir diumenge passat al matí á las Arenas de Barcelona y estich veyent encara la enér-

gica silueta d' en Roca y Roca, creuat de brassos y contemplant ab olímpica mirada als desgraciats fanatichs d' un home, tractant joh, folls!—d' interrompre l' expressió de la voluntat de tot un poble. Si, tinch encara impresionada la retina ab l'imatje bondadosa d' en Junoy, reflexant á l' hora son amor á Catalunya y á la República. Si jo vaig veure á n' en Rusinyol, quelcom debilitat del cos pero fort d' esperit; á n' en Junyent y en Martí y Juliá, enérgichs y contundents; á n' en Salvatella y en Vallés y Ribot, eloqüents y decidits y sobre tot, jo tinch encara els sentits amassats ab el valent parlament d' en Cambó, qui, ab serena y altiva eloqüencia, el busto erguit, el front alt, els ulls encesos y els brassos amenassadors, deya que 'ls catalans ja estém rònchs de tant protestar, que la protesta ja es una válvula insuficient pera la indignació cada día major que portém á dins; que ja tenim las mans cansadas d' alsarlas suplicant y que ja els punys s' ens clouhen per sí sols.

Oh! si, enérgich Cambó; jo l' hi envio, desde la solitud de la meua celda, un aplaudiment clamorós y entusiasta car fou vosté sens dupte, el més fidel intérprete del estat anémich actual del poble catalá.

RAMÓN CAMPANY.

Presó Model, 22 d' Octubre, de 1906.

TROMPADAS

La premsa de Madrid ha passat com per sobre de brasas encesas al parlar del superb Congrés de la Llengua Catalana.

Un diari, l' A. B. C., donava compte en dotze ratllas de la magnífica sessió inaugural.

En cambi, dedicava una columna á parlar de la mort d' un picador á la plassa de toros de Sevilla.

Ab premsa tant ilustrada ¿qui es que no s' explica clar que perdessim las colonias guanyantnos un estofat?

Quan escribim aquestas ratllas s' ha de celebrar encare l' Aplech de la Protesta, organísat per la junta de Solidaritat Catalana.

Aném á fer de profetas:

Si hi há bullanga com diuhen qu' alguns hi volen armar, si hi há perill de *trencadissa* y s' esberlan alguns caps, á l' Alexandre Lerroux no li vagin á buscar, car ell serà á casa seva sota el lit ben amagat.

Diu un diari de Madrid y's va telegrafiar á Barcelona que en Cánovas en vida digué referintse al Comte de Romanones: *Este cojo, tarde ó temprano meterá la pata.*

Está bé, pero 's quedá curt

No ha ficat la pata, sino *las patas*. Y no una sino moltes vegadas.

¡Que repiquin las campanas! ¡que andomassin els balcones! El dijous l' Ajuntament, com de costum, feu sessió y no digué cap neulada el gran Giner dels Daixós.

S' ha acabat el Congrés de la Llengua ¿Quin día es comensa el Congrés dels Fets?

Nostre estimat confrare ¡Cu-Cu! ha sigut víctima darrerament de dugas denuncias.

Aixó es veu que vá á tongadas.

Y quan cau aquesta mena de pluja no hi valen paraigüas ni xubasqueros, si surten al carrer s' han de mullar per forsa.

Sentim moltíssim la mullena y desitjém que s' en aixugui aviat.

Retallém y copiém;

«Por cuestiones relacionadas con el trabajo amotina ronse ayer los obreros del matadero, armando un escándalo más que regular.

Unos eran partidarios de plantear la huelga y otros sostenían criterio contrario.

La cuestión tomaba mal aspecto cuando se presentó el teniente alcalde y ex-matador de toros D. Luis Mazzantini. Este rocabó que se le nombrara arbitro en la contienda y con ello quedaron provisionalmente aquietados los ánimos.»

Gracias á Deu que trovém una mica de llógica en las revolucions d' allá dali!

¿Qui millor que un ex-matador de toros pera ser arbitre en un conflicte del matadero?

Els ilustres matarifes ja la tenen ben guanyada, car el seu arbitre es un antich company de causa.

Al Arcaide d' Alcoy l' haurém d' obsequiar ab un morralet d' honor.

Han llegit la comunicació que vá enviar al Congrés de la Llengua Catalana? Es deliciosa.

«Que siente mucho no poder adherirse al mismo porque todo lo que sea enaltecer los dialectos regionales, redundará en perjuicio de la lengua oficial».

Y un subjecte aixís, té una vara als dits!

Nosaltres el condemnariem á anar tota sa vida ab una á cada costat de vara.

Un telegrama de Zaragoza:

«BARCELONA, GRAVISIMO».

¿Volen dir que no hi ha una errata d' impremta y que lo que s' ha volgut posar es BARCELONA GRAVISIMA?

Uns salvatjes de la kavila de Lerrouxim ó d' un altre per l' istil, varen cremar las coronas, ofrena dels catalanistas á nostre gloriosíssim Casanova.

Y á nosaltres s' ens ocorreix preguntar: ¿Quins están mes cremats las flors ó ls salvatjes?

Llegim:

«D. Antoni Corton ha publicado una crónica en la que con el título *Congresos de lenguas* trata de la labor civilizadora que representa el de la lengua catalana que acaba de celebrarse en Barcelona y llama acerca de él la atención de toda España».

Y Espanya, com si ho vejessim, com si sentís ploure.

D' un diari de Madrid:

«El gobernador y el alcalde han visitado los asilos para ver la manera de recoger los mendigos que pululan por las calles».

Si es que volen recullirlos, poden ferho tot seguit: Els fican als ministeris que allí may els vé de mil.

Tenim una gran satisfacció en participar á nostros apreciats llegidors que, malgrat la denuncia soferta per la lámina publicada en el número passat, no ha sigut empresonat nostre estimat Director.

Perque ja ho estava

Lopez Dominguez, Navarro, Romanones y companys, s' han declarat intangibles ¡Ay carat, carat, carat!

«El señor don Juan de Robres con caridad sin igual, fundó este santo hospital... pero antes hizo los pobres».

El govern qu' avuy patim, «con caridad sin igual», indultá als catalanistas... pro avans els empresoná.

Suposant que 'ls indulti; que no 'ns en refiem pas.

El proper número el dedicarém casi íntegrament á D. Juan Tenorio Lerroux. Tenim en cartera alguns trayalls ad-hoc que no duptém farán las delicias de nostros estimats llegidors.

Pera ocupar la primera vicepresidencia del Congrés, es oficial la candidatura del senyor Francesc Rodriguez. Saben quins meritis té contrets aquest senyor Francesc Rodriguez pera ocupar aquest lloch? Ja 'ls ho dirém: Ser director de *El Heraldo de Madrid*.

Periódich que junt ab *El Liberal* y *El Imparcial* feu aquella campanya patriótica qu' ens portá á las vergonyas del 98 y á la perduda de las colonias.

Vist aixó, si hi ha qui dubta de la regeneració, podém, ab tota justicia, calificar de meló.

Telegrama:

«Madrid 19.—Un periódico comenta la asamblea de industriales celebrada en Oviedo. Censura que los politicos, entretenidos en minucias, no se fijen en el pacto que acaba de celebrarse en la capital de Asturias por los productores».

Si, senyors; que hi volen ferhi; els ministres espanyols, entretenguts ab minucias, deixen enradada tot lo que té vera importancia pera la pobre nació; y al qui 'ls pinta en una lámina el claven á la presó.

EPIGRAMA

Se trová á faltá una mancha un llauné molt ignorant, y al dir:—«Sabs noy qui l' ha presa?» son aprenent contestá:—Ja m' penso qui haurá sigut!..—Qui?—Lo vehi del costat puig com diu: *Se quitan manchas es fassil qu' ell hagi estat.*

J. B.

BUSSÓ

J. C. y C.—Pera fer versos no n' hi ha prou ab tenir bona voluntat. Ploó.—Está ben escrit el seu treball, pero ja pot haber reparat que L' Avi es un setmanari satíric.

J. V.—Es lástima que no 's fixi bé en la métrica de la versificació perque al costat de versos finixos n' hi han bastants de correctes. Y fassi el favor d' escriure utilísant *quartillas*.

Impresos de totes classes

Promptitut y economia

LITOGRAFIA BARCELONESA.—Sant Ramón, 6